

OBMURSKI TEDNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA
ZA OBMURJE

Murska Sobota, 18. septembra 1953

Leto V. - Štev. 38 - Cena 10 din

Urednik: J. V. - odgovorni urednik: J. V. - uredništvo in uprava: M. Sobota, Trg zmage 5 - ček račun pri NB FLRJ v M. Soboti št. 641-T-308 - tisk: Mariborske tiskarne - naročnina četrtletna 100 polletna 200 celoletna 400 din - izhaja vsak petek Poština plačana v gotovini

22. novembra bodo volitve v Zvezno ljudsko skupščino

Predzadnji sredo je imel Zvezni izvršni svet sejo, na kateri je sprejel več sklepov v zvezi z bližnjimi volitvami v Zvezno ljudsko skupščino. Zvezni izvršni svet je sklenil, da bodo volitve ljudskih poslancev na vsem področju FLRJ 22. novembra 1953, volitve poslancev zbora proizvajalcev pa od 22. do 28. novembra t. l. Rok, v katerem se lahko izvršijo spremembe v seznamih volivcev, se računa od 1. oktobra.

Zvezni izvršni svet je z nadaljnjim sklepom ugotovil število ljudskih poslancev, ki bodo izvoljeni na novembrskih volitvah v Zvezni svet in Zbor proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine. Na temelju števila prebivalcev Jugoslavije bo treba na vsem področju Jugoslavije izvoliti 282 ljudskih poslancev.

Glede na število prebivalcev na področju ljudskih republik

Soboška mladina je zborovala

V nedeljo so zborovali tudi mladi Sobočani, člani organizacije LMS s področja soboške mestne občine.

Konferenca se je udeležila nad 100 mladincev in mladink, ki so se vsi razšli z mnenjem, da je bila ta konferenca med najboljšimi zadnjih dveh, treh, let. Obširneje bomo o problemih, delu in težavah soboške mladine poročali v prihodnji številki.

Zbrani mladinci so tudi izvolili svoje vodstvo, nov Mestni komite LMS in 5 delegatov za bližajočo se V. kongres Ljudske mladine Slovenije, ki bo v začetku oktobra letos v Mariboru.

bodo volili v Zvezni svet: v Srbiji 117 ljudskih poslancev (v Vojvodini 29 in v Kosmetu 14), v Hrvaški 65, v Sloveniji 24, v Bosni in Hercegovini 47, v Makedoniji 22 in v Črni gori 7 ljudskih poslancev.

V Prekmurju, t. j. v okraju Murska Sobota bomo volili v Zvezno ljudsko skupščino 2 ljudska poslance.

Na temelju števila proizvajalcev bo treba v Zbor proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine izvoliti 202 poslance. Po odstotku udeležbe skupin pri skupnem druženem proizvodni bo skupina industrije, trgovine in obrti volila v

zbor proizvajalcev 135 ljudskih poslancev, skupina kmetijstva pa 67.

Zvezni izvršni svet je ugotovil tudi število poslancev Zveznega zbora proizvajalcev, ki jih bodo volile posamezne gospodarske skupine na področju ljudskih republik.

S tretjim sklepom je Zvezni izvršni svet razdelil področje FLRJ na volilne okraje za volitve ljudskih poslancev v Zbor proizvajalcev Ljudske skupščine.

Zvezni izvršni svet je sprejel tudi sklep o imenovanju Zvezne volilne komisije.

Predkongresna konferenca žena v M. Soboti

V nedeljo so se v Murski Soboti sestale predstavnice delovnih žena Prekmurja na predkongresni konferenci.

Po poročilih predsednice in sekretarke okrajnega odbora AFŽ se je razvila živahna diskusija, v kateri je sodelovalo kar 17 žena, v razgovoru pa je bilo stavljenih več pametnih in koristnih predlogov za bodoče, boljše delo žena Prekmurja. Izvolile so tudi dve delegatki za zvezni kongres žena.

Konferenci je prisostvoval tudi sekretar okrajnega komiteja ZKS za M. Soboto tovariš Bela Berglez in več drugih predstavnikov ljudske oblasti ter množičnih organizacij.

O delu in problemih prekmurskih žena bomo še poročali.

Letošnji vojaški manevri -

preizkušnja in manifestacija
naše obrambne sposobnosti

Kdor hoče imeti mir, mora biti močan, pravi pregovor. In prav zaradi tega posvečamo v naši domovini tolikšno skrb razvoju naše Ljudske armade. Vemo, da nam edino naša armada lahko jamči mirno izgradnjo socializma in da je le na ta način mogoče brzdati imperialistične pohlepe agresivnih režimov. Zlasti v našem primeru, ko smo skoraj od vseh strani obkroženi s sovražno razpoloženimi vladavinami, je moč naše armade najbolj potrebna.

Ves svet, sleherni poštenjak, gleda danes v novi Jugoslaviji iskrenega pobornika miru. V socialističnem značaju naše armade pa je njena dvojna moč. Zato, ko te dni prireja naša armada svoje druge manevre po osvoboditvi sledijo tej mogočni manifestaciji in preizkušnji naše obrambne moči vsi naši narodi z navdušenjem in ponosom.

Obenem pa, ko se veselimo vsestranskega napredka naše Ljudske armade in pričakujemo dober uspeh jesenskih manevrov, pa se moramo pomilovalno posmehovati tudi tistim nevernežem in zlobnim prišepetovalcem, ki so skušali izkoristiti tudi manevre naše vojske za svoja čevljarja in strašiti ljudstvo z vojno in podobnim beseđenjem. Za vse te naj velja odgovor milijonov množic naših delovnih ljudi:

Naša armada ljubimo in bomo žrtvovali tudi vnaprej vse sile da bo še močnejša in boljša! Jugoslovanska ljudska armada — to smo mi vsi, delovni ljudje socialistične domovine!

27. december — praznik Kogovčanov

Na pobudo članov Zveze borcev NOB je občinski ljudski odbor na Kogu proglasil 27. december za občinski praznik. Prav tega dne leta 1941 so bili kot talci po strahotnem mučenju v gestapovskih zaporih v Mariboru ustreljeni prvi domačini, med njimi tudi znani revolucionar in pisatelj Jože Kerencič.

Da bi spomin na velikega moža in njegove sobojevnike ostal trajno ohranjen tudi bodočim rodovom, so se bivši borci odlo-

čili, da bodo Kerenciču vzdali spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši. Odkritje plošče bo prav 27. decembra, ko bodo Kogovčani prvič slavili svoj praznik. Tega dne se jim obeta tudi pester kulturni program, ki ga bo ob sodelovanju ostalih priredilo domače prosvetno društvo.

V Pečarovcu h - elektrika

Vse bolj in bolj prodira elektrika tudi v gorike vasi in tako je minulo nedeljo, 13. t. m. prvič zasvetila tudi v Pečarovcu.

Ni bilo lahko delo, 'zvesti elektrifikaciji tako razsežne in razmetane vasi, saj so pridni vaščani s pomočjo tovaršev obrata DES iz Murske Sobotke napeljali okrog 9 km omrežja in poldrug kilometer daljnovoada. Zato pa jim bo dan, ko so prvič začeli uporabljati električni tok, ostal še toliko bolj v spominu.

Pečarovčanom je k temu dogodku čestital tudi njihov ljudski poslanec tov. Boris Kocancič, ki ima tudi lep del zaslug za izvedbo tega dela. Ob tej priložnosti je bil v Pečarovcu tudi lep kulturni program. Nastopili so pionirji — najmanjši in večji, a tudi kvartet starejših va-

ščanov je krepko zapel nekaj slovenskih narodnih. Tako se prihodnje električne luči v Pečarovcu dali tudi primerno zunanje obeležje.

Po končanem kulturnem sporodu so se domačini veselo zasukali ob zvokih godbe in prijetno končali ta svoj pomemben dan.

II. občinski dan na Tišini

Po izkušnjah lanskega leta so tudi občani Tišine zadnji nedeljo priredili svoj občinski praznik — drugi po vrsti. Lahko trdimo tudi tu, da je organizacija letošnjega občinskega dneva uspela bolje od lanske — čeprav tudi letos ni manjkalo pomanjkljivosti, ki bi se pa sicer lahko odpravile z malo več razumevanja in volje.

Lepo urejeno občinsko razstavo si je v teku dneva ogledalo okrog 800 ljudi, celotno prireditve pa blizu 1500. Dopoldne in popoldne so se vršila športna tekmovanja tako v nogometu odbojki, šahu in nagradnem streljanju. V zgodnjih popoldanskih urah pa so izvedli svoje vaje tudi gasilci. Nastopilo je kar 7 gasilskih čet s področja občine.

O podrobnostih II občinskega dneva v Tišini bomo še poročali v eni prihodnjih številki.

Konferenca šolnikov v Ljutomeru

Pred kratkim so se zbrali v Ljutomeru na posvetovanje upravitelji osnovnih šol in ravnatelji nižjih gimnazij iz ljutomerskega okraja. Zborovali so dva dni in se temeljito pomenili o vseh vprašanjih, ki zadevajo šolo. Posvetovanje je vodil tov. Regoršek, načelnik tajništva za prosveto in kulturo pri OLO v Ljutomeru. Z nasveti in napotki sta pomagala udeležencem tudi tov. Pirher, predsednik sveta za prosveto in kulturo, in tov. Veršič Miha, okrajni šolski nadzornik.

Upravitelji in ravnatelji so dobili ob pričetku šolskega leta

obilico napotkov za novo šolsko leto. Predvsem so na podlagi analize učnih uspehov za preteklo šolsko leto sprejeli odgovarjajoče sklepe, ki bodo učno-vzgojne uspehe še povečali. Iz poročil tov. načelnika je bilo razvidno, da je število odločkov v posameznih šolah še povečalo, pa naj bo to osnovna šola ali pa nižja gimnazija. Pomanjkanje učitelstva v našem okraju pa je še vedno preč problem. Prav tako so še vedno težave z materialnimi vprašanji, katerih rešitev je nujna za čim bolj uspešno delo v šoli.

Odprla so se šolska vrata...

Kako živahni so postali naši kraji pretekli teden! Na cestah so se pojavili dijaki in šolarji; pričelo se je novo šolsko leto. Vsako jutro srečujemo po naših ulicah in cestah vse polno mladostnega čebelnjaka in tekanja. Isto živahno vrvenje opazijo, ko se vračajo opoldne lačni domov. Kako dolgočasno je bilo v poletnih mesecih, ko ni bilo teh mladih obrazov na cestah.

Velika večina naših sicer marsikje skromnih šolskih poslopij je bila skrbno očiščena, prepletkana in popravljena za sprejem učencev za novo šolsko leto. Tako vidimo, da odrasli, ki so za naše šole odgovorni, prav lepo in iz leta v leto bolj skrbijo za te ustanove. Letos postajajo naši prvi razredi vse bolj številni in se bo naslednja leta število še bolj dvigalo. To so otroci rojeni v letu 1946, torej že iz povojne dobe. Največ težav povzroča našim prosvetnim oblastem pomanjkanje učilnic. Zato bo mnogo naših učilnic zasedenih po dvakrat na dan. Za učitelje sedaj ni več tako hudo, kakor je bilo nred leti. Letos je prišlo že nad 50 mladih učiteljev v Prekmurje. Pravzaprav so to večinoma učiteljice, ker moških skoro ni med njimi. Predstavniki okrajnih forumov so jih lepo sprejeli, trudilo pa se tudi po občinah, da bi jim v danih pogojih čimbolje preskrbeli. Ti mladi ljudje so letos končali učiteljske v Mariboru in Celju, ter so mnogi prvič zapustili svoj dom. Toda prepričani smo, da se bodo hitro privadili v naših krajih, se spoznali z odraslimi, se sprosteli z mladino, ki je že zapustila šolo a naše najmlajše — svoje učence pa vzljubili. Tudi mi jim želimo ob prvem nastopu službe da bi se med nami počutili kot med svojimi, pri težavnem delu pa jim želimo obilo uspehov.

Ce te te dni privede pot v knjigarne, kar osupneš, koliko je tam mladih kupcev. Treba je knjig, zvezkov, svinčnikov, peres in vsega drugega. Prodajalci bi morali imeti po deset rok,

NAD 50 MLADIH UČITELJEV JE LETOS PRIŠLO V PREKMURJE — 23 ODDELKOV NA SOBOŠKI GIMNAZIJI — NOV NAČIN ŠOLANJA NA STROKOVNIH ŠOLAH

da bi vsem tem nestrpnim možem čimprej postreželi. Koliko je šole doma povpraševanja in razgovorov: »H komu hodiš v

šolo? Ste se že kaj učili? Koliko vas je?» itd. Vprašujejo starši, otroci odgovarjajo, pripovedujejo, razlagajo. Skratka njihovo življenje je spet zadobilo pravi smoter: učiti se, dvigati se, več znati, biti spretnejši in boljši.

Poslednje so odprle svoja vrata strokovne šole. Med njimi so naši vajenci, ki vse bolj cenijo svojo šolo in se jih je letos vpisalo samo v M. Soboti 160. Nov način šolanja, t. j. da nima vsak razred po dva cela dneva pouk na teden, je mnogo boljši od prejšnjega, ko so samo popoldne hodili štirikrat na teden v šolo, dopoldne pa so bili

zaposleni v delavnicah. Prav gotovo se morajo za to izboljšanje zahvaliti svojim mojstrom in starejšim tovarišem, ki so pred vodstvom svoje zbornice postavili tako lepo poslopje za šolo svojemu naraščanju. Tudi v Lendavi so letos dobili vajenci svoje prostore v gradu, kjer bodo tudi imeli tako urejen pouk.

Pred nedavnim je bila sklica na v Soboti okrajna konferenca Ljudske tehnike, na kateri so se temeljito pogovorili o dosedanjih slabostih. Obisk je bil proti pričakovanju nezadovoljiv, saj se konference ni udeležil nobeden vidnejši predstavnik množičnih organizacij iz Soboti. Ob zaključku je konferenca sprejela več koristnih predlogov in sklepov za bodoče delo.

Kljub vidnim uspehom po zadnji vojni, podeželski klubi ljudske tehnike v Prekmurju niso uspeli množično pritegniti prebivalstva. Poedini klubi tarnajo da nimajo sredstev, ne najdejo pravilne metode dela — kratka, poslušajo administrativno. Vidnejše uspehe — to je tudi razumljivo — je dosegla Ljudska tehnika v Soboti. Treba se je samo ozreti na Aero-klub, ki je v povojnih letih iz šolal na desetine mladih padalcev in jadrnih letalcev. Uspeh je tem večji, ker pred vojno v Prekmurju sploh nismo poznali tega športa. Lep razmah kaže tudi Avto-moto klub, ki je v zadnjih letih usposobil številne šoferje. Zanimanje za šofersko šolo je posebno vidno med mladino. Žal pa si 6000 dinarjev — toliko stane vzdrževalnina — le težko privoščijo vajenci in dija-

Koliko dobrih želja spremlja našo mladino, ki se je vpisala v gimnazije ali pa odšla izven našega okraja študirat. Iz leta v leto odhaja več naših učencev v nižje gimnazije. Iz leta v leto raste tudi število odločkov. Gimnazija v Soboti ima letos rekordno število odločkov: 23! Samo prvi razred ima 6 vzporednic. Beltinska nižja gimnazija pa ima letos že 11 odločkov. Tudi drugod je število večje. Hude težave pa so s prostori v Bogojini, Rogoševcih, Črenšovcih na Tišini in drugod.

Brez tehnike ni naprednega kmetijstva

ki. Zato v klubu razmišljajo, kako bi omogočili tudi tem mladim ljudem šolanje. Zadnje ča-

KMETIJSTVO SE MORA

Brez tehnike ni naprednega kmetijstva, to parolo naši kmetje v Prekmurju dobro poznajo. Pred vojno je bil traktor v Prekmurju redkost, sedaj pa ga ima že skoraj vsaka zadruga. Prva leta so kmetje z nezaupanjem spremljali strojno obdelovanje zemlje, sedaj pa je stroj že marsike izpodrinil plug in motiko. Težava je le v tem, ker zadruge še nimajo dovolj strokovno izvežbanih moči. Tu je delo klubov LT silno široko. Naše ljudi na podeželju je treba poučiti o vsem. V tem pogledu pa se je v okraju doslej premalo storilo. Mnogo bi lahko pomagali klubom domači inženirji in kmetijski tehničniki, katerih pa doslej nismo znali povsod pritegniti.

Mehanizacijo kmetijstva nujno spremlja elektrika. V tem pogledu pa je Prekmurje na zadnjem mestu. Pred vojno so imeli elektriko le v Soboti in Lendavi ter kvečjemu v bližnji okolici. Danes je elektrificirano že nad 17% okraja. Uspeh je sicer viden, vendar so to še prvi začetki. Kako stojte v tem

se je začel z delom tudi Foto-klub, ki pa še je le pri skromnih začetkih.

OTRESTI ZAOSTALOSTI

drugi predeli v Sloveniji, je naslednji primer. V okraju Ramanj kot 7583 ha zemljišče. To so velike razlike, ki pa bo jih dovoljica odpade na 10 ha zemlje. I elektromotor, dočim se pri nas računa na 1 elektromotor nič mogoče izravnati že v desetih letih, seveda če bo v ljudeh volja.

Obilico napotkov za novo šolsko leto. Predvsem so na podlagi analize učnih uspehov za preteklo šolsko leto sprejeli odgovarjajoče sklepe, ki bodo učno-vzgojne uspehe še povečali. Iz poročil tov. načelnika je bilo razvidno, da je število odločkov v posameznih šolah še povečalo, pa naj bo to osnovna šola ali pa nižja gimnazija. Pomanjkanje učitelstva v našem okraju pa je še vedno preč problem. Prav tako so še vedno težave z materialnimi vprašanji, katerih rešitev je nujna za čim bolj uspešno delo v šoli.

Bodončani so dokazali, da so dobri organizatorji

Nekaj misli o letošnji kmetijski razstavi ob občinskem dnevu

Po vzoru drugih občin je tudi občina Bodonci 13. septembra priredila svoj občinski praznik povezan z različnimi prireditvami, v katerih sodeluje takorekoč celotno prebivalstvo.

IZUD in mladina v Bodoncih so že na predvečer pripravili pester kulturni spored z nastopom folklorne skupine, pionirskega pevskega zbora in igralne skupine z igro »Čas je dozor«. Telesnozgojno društvo »Partizani« v Bodoncih pa je pripravilo razne športne nastope. Tudi šahisti so se pomerili na deskah.

Ni pa pozabljeno tudi na gospodarstvo. Občani so pokazali v okviru gospodarske razstave svoje gospodarske dejavnosti. Toda od obrtnikov sta le dva, ki sta se razstave udeležila, in sicer Šebjančič Evgen, mizar, s kuhinjsko opremo, in Dervarčič Stefan, kolar, s kompletnim vozom za kravjo vprego. Kje so pa ostali obrtniki iz občine?

V tem prostoru razstavlja nekaj mladink razna ročna dela, vezanine, pletenine, izdelke iz koruznega lišja itd. Predmeti so prav okusno izdelani in lepo razporejeni. Škoda je le, da se ni udeležilo tega dela večje številke mladink.

Pohvaliti moramo posebej Kmetijsko zadruzo v Vadarcih, ki je svoje industrijsko blago razstavila in razporedila prav okusno, lahko bi rekli, kar v velesejmskem stilu. Škoda, da ostale KZ ne sodelujejo, saj bi lahko pripravile razstavo iz področja odkupa kmetijskih pridelkov.

Prireditelji kmetijske razstave so se potrudili

V večji šolski dvorani pa je razstava kmetijskih pridelkov, ki pravzaprav najbolj poudari gospodarski značaj občine, ki ima izključno kmečko obelje. Na razstavi so udeleženi kmetovalci iz vseh vasi. Razstavljeni so najrazličnejši pridelki: žitarice v zrnu, fižol nizki in visoki, sončnice do treh metrov visoke z velikimi rožami in belim, črnim in drugim semenom.

Mladi bakovski športniki prav tako razvijajo svoje delo. V nedeljo, 8. septembra, so se pomerili z nogometaši iz Puconca. Tekma je potekala v tovariškem in športnem duhu, oboji igralci so bili lepo disciplinirani.

Zmagali so poštenjevalneji mladinci Bakovec z rezultatom 4:1.

L. F.

ogromne krmne buče zelene, rumene, buče za peči, zelje z do 7 kg težkimi glavami, velike krmne pese najrazličnejših sort, debeli gomolji krompirja, povrtnina, koruzne bilke z 2 do 3 lati, trda in konjski zob; vse — vse največje, najdebelejše in v veliki sortni pestrosti.

Razstavljen je celo rastlina »prekmurske rozine« in nekaj lončnic. Sadržja pa je malo, le nekaj sliv, grozdja in krožnik jabolok. Res, da okoliš letos nima sadne letine.

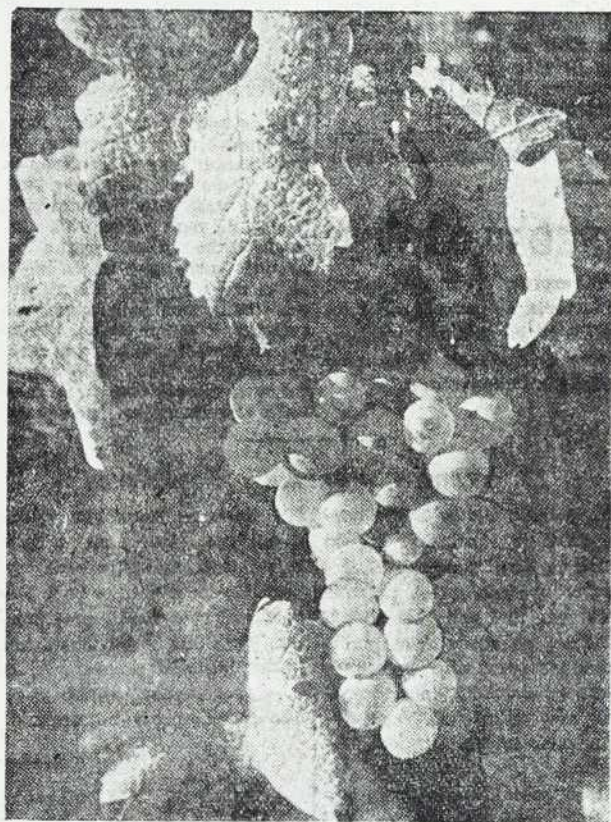
Po ogledu razstave kmetijskih pridelkov ugotovimo, da so se prireditelji potrudili in pripravili kmetovalce, da so prinašali pridelke na razstavo. Po navadi prinašajo pridelovalci kar je največje, najdebelejše, nekaj izrednega. Toda obiskovalec takoj dobi vtis, da to ni povprečje. S tem nečemo kritizirati prireditelje v Bodoncih, ampak hočemo le poudariti splošno navado in recimo tudi napako naših razstav kmetijskih pridelkov.

Pa še o tem bo dobro malo razmisliti

Ob pregledu sortne pestrosti posameznih kultur na razstavi v Bodoncih se nam nehote vsiljuje misel, da li je pravilno to pridelovanje s strani tamošnjih kmetovalcev? Z ozirom na potrebe trga, možnosti prodaje in samega pridelovanja, lahko rečemo, da ne. Trg zahteva enotno, sortno blago gotove kako-

vosti, ki ga plača vedno po višji ceni, kot razne mešanice. O tem razmišljajo prebivalci občine Bodonci, zlasti vasi Strukovci, Puženci, Zenkovi in Beznovi, ki imajo vse naravne pogoje za najnaprednejše poljedelstvo.

Kakor smo zgoraj omenili, sadja je le malo na razstavi, ker pač letos ni sadne letine.

ZLAHTNINA ZORI...

Grd, roparski zločin v Ščavniški dolini

Ljudstvo zahteva na strožjo kazen za zločinca

Pred dnevi se je v Frolehu, v občini Zgornja Ščavnica, zgodil grozen roparski zločin, ki mu ni najti primere v zgodovini tega kraja in ki je razburil vse bližnje, mirno prebivalstvo Ščavniške doline.

V nedeljo, 6. septembra, zvečer okrog osmih, je zločinska roka ugonobila življenja štirih članov ene družine. Tega večera so pri Zemljič Francu v Frolehu št. 7 v veži tolkli sončnice. Pri tem opravilu sta bili zaposleni 36-letna Zemljič Ana in 71-letna Drogz Terezija. Nenadoma je vstopil v vežo neznanec, ki je takoj razbil petrolejko in začel s kladivom obdelovati obe ženske po glavah. Pri tem je zadal obema več težkih udarcev z ostrim in topim delom kladi, tako da sta ženski obelazili krvavi na sončnicah. Zatem je zločinec vdrl v stanovanjsko sobo otrok in prav tako s kladivom pobil osemletnega Zemljič Franca in 5-letnega Petra. Med tem zločinec-vim početjem pa je privozil na kolesu proti domu gospodar Franc Zemljič, ki se je tega dne mudil po opravih v Trsteniku. Tako zločinec ni mogel dokončati svojega dejanja — polastiti

se denarja, temveč je pobegnil pred gospodarjem. Ko je le ta ugotovil grozotno dejanje, je o dogodku takoj obvestil sosedo, ki so žrtvam nudili prvo pomoč, obvestili o zločinu postajo Ljudske milice v Lenartu v Slov. goricah, od koder so poklicali tudi reševalce iz Maribora.

Vse štiri žrtve so še isto noč prepeljali v mariborsko bolnišnico, varnostni organi pa so začeli s preiskavo. Ze v jutranjih urah so prišli na sled storilcu, ki ga obremenjujejo številni dokazi krvavega zločina.

Ta zločin, ki mu ni najti primere v teh krajih, je bil gotovo izvršen iz koristoljubja, saj je bilo v okolici znano, da so Zemljičevi zadnja leta s svojo skrbnostjo in pridnostjo precej priradili in se zanimali za nakup zemljiške parcele. Zločinec pa se je po vsej verjetnosti hotel polastiti tega denarja, posledica tega naklepa pa je strašni zločin, ki nahuje prizadeva Zemljičevu družino.

Dogodek je izrazil veliko ogorčenje ljudi v vsej okolici, ki javno zahtevajo da prejme zločinec za storjeno dejanje najstrožjo kazen.

ljivo vedel, kar je bilo opozorilo varnostnim organom.

Omenjeni Kaučič ima kljub svojim mladim letom že kaj črno preteklost. Tudj kaznovan je že bil, saj je izvršil že več tatvin in vlomov, dokler ni storil groznega ropa in zločina v Frolehu. Ljudstvo vsega okoliša zahteva za storilca najstrožjo kazen.

Jh.

Zločinski storilec je že v rokah pravice

Naš dopisnik nam h gornji vesti poroča, da so varnostni organi kaj kmalu izsledili zločinca v osebi 21-letnega Mirka Kaučiča iz Froleha, ki je svoje roparsko dejanje pri Zemljičevih tudi priznal.

Zločinec je bil tako drzen, da je potem, ko ga je nenaden prihod gospodarja Zemljiča nagnal

ALI VESTE...

...da je po rezultatih zadnjega ljudskega štetja na svetu 44 mest, ki imajo več kot milijon prebivalcev? Takih mest je v Evropi 15, v Aziji 15, v Ameriki 11, v Avstraliji 2 in v Afriki 1.

...da so pred 77 leti spregovorili prve besede po telefonski žici? Prvi polizkus te vrste je naredil izumitelj telefona Graham Bell Aleksander s svojim pomočnikom Watsonom 10. avgusta 1876.

...da je kaljenjivo zelo važno opazovati časovno razporeditev kaljenja semen. Najboljše je ono seme, ko večina zrn istočasno kali. Takšno seme nam daje lepe enakomerno rastoče posevke.

Starši pozor!

Pričelo se je novo šolsko leto. Tudj v tem šolskem letu zavarujte svoje otroke proti nezgodam!

S premijo din 20.—

ki jo naj otrok plača na vaši šoli, vam bo Državni zavarovalni zavod v primeru nezgode izplačal sledeče:

Do din 2000.—

za primer trajne nesposobnosti za delo otroka (ali pa tolikšen odstotek te vsote, kolikor bi znašala invalidnost otroka);

Do din 10.000.—

za primer smrti otroka;

Do din 100.000.—

za kritje stvarnih in nujno potrebnih stroškov zdravljenja, ter ostalih stroškov pri tistih učencih-dijakinj, ki zaradi nezgode utrpijo okvaro svojega zdravlja, ki pa se pri svojem zdravljenju ne morejo poslužiti ugodnosti socialnega zavarovanja.

Za informacije se obračajte na učiteljstvo vaše šole ali pa na naše zastopnike.

Državni zavarovalni zavod

pod užn ca: Murska Sobota.

BESEDA NAŠIH BRALCEV

Kje je krivda za tako stanje v mladinski organizaciji v občini Puconci?

V nedeljo, 13. t. m. je bila tudi v Puconcih občinska mladinska konferenca. Bila pa je nadvse slabo obiskana prišlo je le nekaj več mladincev iz Salamenec, Polane in Predanovec, po eden ali dva sta prišla iz ostalih vasi, medtem ko iz Brezovca in Vaneče sploh ni bilo nabeneja.

Mladinci so na konferenci zelo resno postavili vprašanje, zakaj je tako stanje. Prišli so do ugotovitve, da bo verjetno krivda za to na nedelavnih sekretarjatih teh mladinskih aktivov, a prav tako, če ne še bolj pa na samih članih občinskega komiteja LMS, saj so bili na konferenci le trije od 11 članov; sekretar sam ki bi moral na konferenci poročati, pa je raje odšel v Zagreb na obisk velesejma.

Mar ni to preveč?

V ljutomerski gostilni »Pri Prieku« dobili želimo za sedem dinarjev, čeprav stane pri bližnjem peku enaka zemlja štiri dinarje. Če imajo »Pri Prieku« na vsako reč toliko »akumulacije«, potem ni čudno, da imajo naša gostinska podjetja take astronomske cene za svoje jedilnice in pijače.

V bistvu majhna in brezpomembna zadevica, a vendar vredna, da se o njej in podobnih rečeh pomenijo Ljutomerčani na svojem sestanku volivcev.

-rko

Kaj pravite k temu?

Delo pri elektrifikaciji naselja Mostje je pri kraju. Napeljana je že tudi električna žica, vendar samo skozi Mostje. Toda prebivalci Mostja zdaj čakajo, kdaj bodo spojili električni vod s transformatorjem v Genterovcih, da jim bo tako zasvetila toliko pričakovana luč.

Zakaj to? Vsakdo, ki gre skozi Mostje, je nemalo začuden, ko izve, zakaj v Mostju še ne uporabljajo električne luči. Ljudje pa se prav tako začudeni sprašujejo: Ali res lahko dva človeka v Genterovcih ovirata napredek Mostja, v tem primeru spojitve voda s transformatorjem, ali pa nemara mislita, da je elektrika le za njiju, zdaj, ko jo že imata?!

VC

ALI JE TAKŠNO GOSPODARSTVO NA OBČINSKI VRTNARIJI V RADGONI PRAVILNO?

V Gornji Radgoni že več let obstaja občinska vrtarnija, ki je bila med prvimi podjetji v mestu po osvoboditvi. Včasih je imela ta vrtarnija pri zalaganju domačega trga z zelenjavo zelo važno vlogo in podjetje je bilo aktivno.

To stanje pa se je zadnje mesece pod vodstvom sedanjega upravnika Ivana Senekoviča res močno spremenilo. Omenjeni v svoji samovolji sploh neče upoštevati nasvetov delavskega sveta ter hoče biti neomejen gospodar te vrtarnije. Cene vrtnarskim pridelkom drži ta upravnik previsoko, n. pr. paradižnike hoče prodajati po 30 do 40 din za 1 kg, potrošniki ga pa raje kupujejo mnogo ceneje v Murski Soboti in v Črncih.

dočim mnogo tega doma segnje. Na drugi strani pa je dal neki kuharici 30 kg paradižnika zastoj. Delovno silo najema brez pristanka delavskega sveta in s tem troši prekomerno finančna sredstva. Vsled tega je podjetje zlezlo v precejšnje pasivnost. Imenovanj Senekovič je s svojim delom dokazal, da le škoduje skupnosti, zato bo nujno treba napraviti red v Občinski vrtarniji, ki naj služi res dejanskim potrebam meščanov v potrebni živilski preskrbi, kar je tudi osnovni namen tega podjetja.

R. J.

ZA NAŠE KMETOVALCE

Kaj zahtevamo od dobrega semena

(Nadaljevanje in konec)

Kalivost je najvažnejša lastnost semena, saj nastane nova rastlina le iz kalivega semena. Prodajalec semena bi moral pravzaprav jamčiti za odstotek kalivosti semena. Stodstotno kaljivo seme bi bilo idealno in zaželeno. Toda v praksi v trgovini tega ne moremo zahtevati, je vedno nekaj nekalivih seme. Kalivost semen se označuje v odstotkih in naši občastni organi navadno predpišejo najnižji odstotek kalivosti, ki ga mora imeti seme.

O kalivosti semena se lahko prepričamo tudi s kalilnimi poskusi, ko damo v za to posebej pripravljeno posodo 100 korničev zrn in jih pustimo na primer vlagi in toploti. Zrna se hitro napnejo in začno kaliti. Vsak dan opazujemo in preštejemo število vzklilih zrn. Zitarice v kalilnem aparatu zelo hitro kalijo v nekaj dneh imamo končen uspeh. Število od 100 vzklilih zrn nam daje obenem odstotek kalivosti.

Pri kaljenju je zelo važno opazovati časovno razporeditev kaljenja semen. Najboljše je ono seme, ko večina zrn istočasno kali. Takšno seme nam daje lepe enakomerno rastoče posevke.

Čistost

je nadaljnja važna lastnost semena, kar izrazimo zopet v odstotkih. Na primer če je označeno seme z 96% čistosti, to pomeni, da je v 100 kg teže 96 kg čistega semena in 4 kg drugih primesi. Primesi so pa lahko manj nevarne kot razni zdrobljeni rastlinski deli, plevel, zemeljski delci itd. V tem primeru je kupec na zgubi samo toliko, da plača teže primesi bolj nevarne, škodljive, n. pr. semena drugih sort, plevelna semena, ki nam potem posevek zaplevelijo. Med dvema semenoma iste čistosti je vedno manj vredno ono, ki ima seme-plevelov.

Popolnoma čistega semena ne moremo pridelati, ampak ga za takšnega pripravimo s pomočjo čistilnih strojev. Vsako seme mora biti čisteno, zato pa je zelo važno, da imajo kmetijske zadruge čistilne stroje, na katerih si pridelovalci lahko očistijo seme. Semenska služba pa izdaja itak samo očiščeno seme.

Uporabna vrednost semena je kalivost in čistost izražena v eni številki po sledeči formuli: $k \times c = n$ vr na pr kalivost

100
96% čistost 90% k bo uporabna vrednost — $96 \times 90 = 86,4\%$

100

Relativna ali hektolitrska teža služi predvsem za označbo kakovosti semena žitaric, toda pri točni presoji semena nima bistvene vloge, ker se močno menja po letinah, pridelovalnih okoliščinah, sortah itd.

Absolutna teža ali teža 1000 zrn

nam pa dobro služi za primerjavo debeline semena pri isti sorti 1000 zrn debelih semen bo težje kot pa 1000 zrn drobnih. V splošnem mislimo, da so debelejša semena boljše, ker imajo več rezervne hrane za kalček. Toda dobro razvita, zdrava drobnjša semena lahko imajo tudi dobro kalilno moč. Določitev absolutne teže je važna tam, kjer določajo količino semena na določeno površino po številu zrn.

Napetost zrna

je zelo važna lastnost semena pri presoji kakovosti. Zrno z napeto semensko kožico nam pokaže, da je seme popolnoma razvito, redno dozorelo in da ima kalček dovolj prične hrane. Zgrbančeno seme nam da misliti ravno nasprotno, kot smo zgoraj navedli. Seveda, ta primerjava velja samo za seme-

na, ki imajo normalno napeto gladko kožico.

Preiskava semena na izenačenost nam pove, koliko je debelejših, srednjih in drobnih semen. Najboljše je dobro izenačeno seme s čistilnimi stroji.

Seme mora biti primerno suho, ker ga drugače ne moremo vskladiščiti brez nevarnosti pokvare. Semena žitaric so zračno suha, če imajo 12—14% vode. Če vsebujejo več vode, se ogrejejo, plesnijo in izgubijo kalivost.

Barva, sij in vonj

so značilne lastnosti semena in jih vidimo oziroma določimo brez posebnih preiskav, toda po njih že lahko sklepamo na vrednost in kakovost semena. Seme, ki ima zatohel, plesniv vonj, nas opozarja na opreznost. Značilno barvo in sij lahko zgubi seme, če je bilo deževno vreme pri pospravljanju, toda če se ni ogrelo, zaradi tega ni zgubilo na kalivosti. Priporočljivo pa je, da napravimo pri takih semenih kalilne poskuse.

Od semena zahtevamo, da je zdravo, da ni okuženo z različnimi boleznimi, ki bi jih potem prenašale in širile naprej.

Zaupajmo naši semenski službi

Na kratko smo opisali, kaj vse zahtevamo od dobrega semena. Naša semenska služba se trudi, da bi nudila našim pridelovalcem seme, ki bo imelo

Po Prekmurju in Prlekiji

DROBNE IZ LENDAVE

Lendavski park. Delo pri urejanju lepo napreduje. V zadnjem tednu so bili postavljeni ob vhodih kamniti stebri. V notranjosti urejajo poti in postavljajo klopi. Okoli poti, ki ima obliko elipse, bodo posajene cvetlice. Sama pot pa bo posuta z gramozom. Tudi na križišču nasproti parka bodo uredili cvetličnjak, ki bo obdan s kamenjem v obliki trikota.

Škropljeni avtomobil. Tudi tega si je Lendava v letošnjem letu nabavila. Bil je nujno potreben, saj se ves promet vrši le po glavni ulici, ki je bila vedno v prahu. Avtomobil pa bo tudi koristil cesti iz Lendave do naselja, ki ni tlakovana in na kateri je vedno precejšen promet, predvsem avtomobilski.

Občina v novih prostorih. V minulem tednu se je občina

preselila v prostore bivšega dijaškega doma, ki bodo zaradi dvorišne zgradbe mnogo prijemljivejši.

Dijski dom in Šola učencev v gospodarstvu v starem gradu. V prostoru internata Ind. rudarske šole se je vseli dijaški dom, prav tako je dobila prostora prav tam Šola učencev v gospodarstvu, kjer bo imela svoje učilnice. Pouk se je že začel.

IZ BANUTE

Cesta, ki pelje iz Mostja v Banuto je že zdavnaj bila potrebna popravila. Sicer so jo že nekoč nasuli s kamenjem, ki pa se je v velikem blatu popolnoma pogreznilo. Cesta, ki je važna tudi v tem oziru, ker vodi proti gozdu, je bila že potrebna pravega gramozja. In Ba-

nutčani so se znašli ter v minulem mesecu navozili pravi črni gramoz, ki so ga dobili na

Pa še o šolarjih Prlekije besedo

Zaradi proslave na Okroglici se je pouk pričel letos nekaj dni kasneje kot običajno, tako da so učenci začeli polniti učilnice 10. septembra. Veselo je bilo pogledati mlade obraze naših najmanjših, s kako žarečimi očmi so korakali po temeljitem odhodu zopet v šolo. Posebno za one, ki so letos prvič prestopili šolski prag, je bil prvi šolski dan pravo doživetje, ki jih bo spremljalo v spominu vse življenje.

Tako je pričela naša šola zopet z rednim delom, ki bo delno oteženo zaradi pomanjkanja učnih mok. Druge težave pa so s šolskim knjižničarjem in zvezki, ki so iz leta v leto dražji. So starši, ki nočejo kupiti svojih deci

blviš železniški progi Dolge vasi. S tem se bo cesta vsaj delno popravila.

VESTI IZ BAKOVEC

Predzadnjo soboto zvečer, to je 5. septembra, je bil v Bakovcih množični sestanek SZDL. Poleg drugih zadev se je precej razpravljalo o bližajočih se volitvah v zvezno in republiško skupščino, o važnih dogodkih doma in v svetu pa je govoril predsednik mestnega občinskega odbora SZDL tov. Rogl.

Številni udeleženci sestanka so bili zadovoljni in si tako dobrih sestankov želijo še več. Elektrifikacija Bakovcev še kar napreduje. Doslej so zgradili transformator, v teh dneh pa bodo postavljeni drogovji. Delo poteka v glavnem zadovoljivo, vaščani ga opravljajo vestno in z veseljem, razen nekaterih večjih, ki nočejo prispevati delovne sile niti denarne podpore.

Prebivalstvo pa kljub temu upa, da bo elektrika v Bakovcih kmalu zasvetila, kljub nerganju posameznih spekulantov.

V Starem Mostju so dobili učilnico in učitelja. V Starem Mostju, kjer žive pripadniki madžarske narodne manjšine, so z letošnjim šolskim letom odprli madžarski učni oddelek. Pouk se zaenkrat

vrši sicer v zasebnem posloppju, vendar je učilnica zadovoljiva. Solo obiskujejo otroci madžarske narodnosti iz Starega Mostja in bližnje Banute.

kakša kuča žjavi. Dumu gredečki so si lahko svetili s svojimi čeladami.

Na Gorjen Kamenščaki pa se je liden zasvetilo, ka bi tudi jin lahko ponoči elektrika svetila. To de se tudi f kratken zgodilo, čegih neštini papafci lidi strajšijo, ka de jin fse fkuper jako drago prišlo no ka bi blo najbole pametno, či postavlene sohe poderejo pa si žijh nakalajo treske za posvet. Totin papafcon naj Kamenščanci posvetijo s žakšin prakolon, čegih so mrtvi v žlahti s kakšin ftičon ali skünkačon. Dere de ali na tistih šodrastih bregačah svetila ponoči elektrika, te nede več takšega smicaja, letaja, štipaja, keketaja no cvileja, po kučah pa mrgotaja, kak je zaj, či prfuda danfar ta gor pa se mašinisti na gümno spat spravljajo pa jin hempaste puce najne zaslužnega spaja ne privoščijo.

Hempasto je tudi, či si cestari tan po Gorji Ščavnici postavijo po cesti svoje table, ka bi jin pr deli svetile, sami pa si odihavlejo ge f senci ali pa se pr kakši kuči nalevlejo z jabošnicoj. Etan sen celo vida, kak je eden totih srmakof s kmečkimi kolami otava voza, tabla v jarku pa je jemi svetila do trde teme. Tan okolik Ščavnice no Beneditka pa se je nekim liden fčista inači zasvetilo. Kaj jin ne bi vzeli goric z vajncari, so si neštini zmislili, ka bi bilo najbole, vajncaron ž jihovih nobl kvantifrov vün posvetiti ali pa vajcarske kuče sploh sküriti. Ne ven, ne ven, ali jin nebi te nešče drugi fčista naurok posvetati

Ne ven tudi natenko, kak se je godilo tistem človeki, ker je etan pret nekšin svetkon tan na Podgradji kapelo opleta pa se je potlan še na gradi tak dugo z optetajon midija, ka je te prta zarani zajša duma f tak hudo nevihto, ka se je okolik jega svetilo no treskalo kak na san sodni den. Jas jemi nebi šteja biti f koži — vi pa najbrže tudi ne.

ALI STE ŽE boravnali naročnino?

Dva delavca v Zenici (Bosna) sta v zadnjem kolu zadela premijo 1.000.000 din. Postojna pa je dobila 300.000, 70.000 in 30.000 din in mnogo manjših dobivkov.

Polzkusite srečo! Tudi ta mesec bo izplačala Jugoslovanska loterija svojim igralcem 67 milijonov dinarjev.

Cela srečka stane 100, polovična pa 50 dinarjev.

NAMESTO VENCA

na grob pok. Senčarjeve mame iz Male Nedelje sta darovali družini Vilar in Zacheri iz Ljutomeru po 500 din v socialni sklad LOMO Ljutomer za podporo siromašnim. Hvala jim!

Zahvala

Ob nepričakovani izgubi našega draga soproga, očeta, brata, tasta, starega očeta

Šebjanič Franca

krojaškega mojstra

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, članom Obrtne zbornice, profesorскому zboru gimnazije, godbenikom in ostalim meščanom za iskrena sočutja, za darovanje vencev in udeležbo pri pogrebu.

M. Sobota, dne 10. sept. 1953.

Zalujoči družini

SEBJANIČ in ZADRAVEC

OPOZORILO!

Mestno mizarsko podjetje v Ljutomeru obvešča kmetovalce v Prekmurju, da se pojavljajo v zadnjem času razni ljudje, kateri kupujejo suhi rezani les za naše podjetje in da imajo od našega podjetja za ta nakup pooblastilo. S tako trditvijo je nastopal zadnji čas neki Stepanovič Franc iz Veščice. Opozorjamo vse, da imenovani nima od našega podjetja nobenega pooblastila niti kdorkoli drugi. Kmetje, ne nasedajte raznim spekulantom, da vas izkoriščajo!

Ako pa kateri hoče prodati dober zdravil suhi les kakršne koli vrste, pa ga naj pripelje gam v naše podjetje, kjer se mu ga takoj prevzame in plača po dnevnih cenah.

TEDENSKI KOLEDAR

Nedelja, 20. avgusta — Brane, Dionizij
Ponedeljek, 21. avgusta — Matej
Torek, 22. avgusta — Mavricij
Sreda, 23. avgusta — Slavojka, Tekla
Četrtek, 24. avgusta — Nadija
Petek, 25. avgusta — Uroš
Sobota, 26. avgusta — Juska
SONČNI VZHOD: 21. septembra ob 5,47.
Zahod: ob 18,02. Dojzina dneva: 12,15.
LUNINA SPREMENBA: 23. septembra
čip ob 5,15.

SPOMINSKI DNEVI

20. septembar — 1908. V Ljubljani demonstracije kot odgovor na pujske dogodke. Nemško vojaštvo strelja med množice in ubije Adamiča in Lundra. več ranjenih. — 1941. Požnata vas Račica. — 1944. Pohod Gubčeve brigade proti Litiji. Hudi boji na Poganiku in pri Kresnicah.

22. september — 1791. Rojen angleški fizik Michael Faraday, ki je preučeval elektriko. — 1941. Partizanski Uziški odred napade Nemce.

23. september — 1900. I. svetovni sindikalni kongres v Parizu. — 1942. Slovenski partizani so sestrelili prvi nemški bombnik. — 1944. Razstitev izvršnega odbora OF. — 1945. Prvi kongres ESZDN Slovenije v Ljubljani.

24. september — 1943. Začetek velike nemške ofenzive proti primorskim partizanom. — 1945. V Trstu in Julijski krajini je streljalo 200.000 delavcev.

25. september — 1943. Partizanske sile razbije tri nemške transportne vlakce.

26. september — 1941. Veliko posvetovanje voditeljev partizanskih odredov. Konferenci na Stičah je predsedoval tov. Tito. Iz Slovenije sta se udeležila posreta tov. Miha Marinko in tov. Franc Leskošek. — 1947. Začetek II. kongresa ljudske fronte Jugoslavije.

KINO

SOBOTA predvaja od 18. do 20. septembra francoski zabavni film: „FRIZER ZA DAME“; — od 22. do 24. septembra ameriški psihološki film „NAPOLNI ČAS“.

LJUTOMER predvaja 19. in 20. septembra francoski film „PREKLETI“; — 23. in 24. septembra francoski film „KONEC POČITNICA ZA LJUBESEGA BOGA“.

RADGONA predvaja 19. in 20. septembra avstrijski film „NESMRTNI VALČEK“; — 23. in 24. septembra angleški film „BEGUNEC“.

GRAD predvaja 20. septembra angleški film „DOLINA ORLOV“; — 27. septembra ameriški barvni film „TISOČ IN ENA NOČ“.

IVANJKOVCI predvaja 26. in 27. septembra nemški film „STREL SKOZI OKNO“.

ČEPINCI — predvaja 26. in 27. septembra angleški film „SREBRNO LAJEVJE“.

Ljudski odbor mestne občine Ljutomer razpisuje

JAVNO LICITACIJO
hč splošnega ljudskega premoženja za 1. oktober 1953. Podrobnosti navodila so razvidna iz oglasnih desk in v tajništvu LOMO Ljutomer.

MALI OGLASI

KOVAŠKO ORODJE prodam. Polzvedeti pri J. Kosi, Turjanči, pošta Slatina Radenci.

RADIO, znamke Philips, v dobrem stanju, prodam. Naslov v upravi lista.

PRODAM POSESTVO, 4 ha, zidana hiša in gospodarsko poslopje ter velik sadovnjak — v okolici Ptuja. Naslov v upravi lista.

POSESTVO PRODAM — blizu Ptuja, 3 ha, nova hiša in vinograd. Naslov v upravi lista.

PRODAM HIŠO, leseno, z zidanim kletjo, zidani hlevi in 200 m² vrta, skupno za 100.000 din — v okolici Ptuja. Naslov v upravi Obmurskega tednika.

POZIVAM UPNIKE, katerim kaj dolgujem in vse, ki imajo kake terjatve do mene, da se zglasijo pri meni, da jim povrnem. Puconja Anton, Kamenščak, Ljutomer.

IZGUBIL SEM na poti Tešanovci — Murska Sobota listnico z dokumenti na ime Sočič Geza, Tešanovci 7. Med dokumenti je tudi izkaznica rezervnih oficirjev. Poštenega najditelja naprošam, naj vrne dokumente na navedeni naslov.

PREKLIC

Preključem vse žaljivke, ki sem jih izrekel napram Stoti Mileni, gostilničarki na Cvenu ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Lebar Avgust

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 17. do 24. septembra
V splošnem bo prevladovalo lepo vreme. Kratkotrajna poslabšanja ozir. padavine morejo nastati v začetku druge polovice tekočega tedna (približno v četrtek, 17. t. m. in v nedeljo ali ponedeljek).

Okrajina gasilska zveza M. Sobota obvešča:

Pisarna OGZ Murska Sobota se je preselila iz dosedanjih prostorov s Trga zmage v nove — v Gasilskem domu na Ivanovciji cesti.

Za lažje poslovanje in zaradi sprememb v delu uvajamo za poslovanje s strankami uradne ure in sicer ob ponedeljkih, sredah in petkih, od 7. do 14. ure.

Vsem upravnim odborom PGD ki kljub večkratnim opominom svojih računov pri Zvezi še niso poravnali, naročamo, da to store najkasneje do 30. septembra, sicer bo Zveza primorana podvzeti za izterjavo ostrejša ukrepe.

Društvene proslave prihodnjo nedeljo

V nedeljo, 20. septembra, praznujejo 50-letnico obstoja gasilskega društva v Cikečki vasi. Istega dne praznujejo 30-letnico obstoja PGD v Gornji Bistrici. Ob tej priložnosti bodo nekatere članom podeljene značke za dolgoletno delovanje v gasilski organizaciji.

Iz društvenih pregledov

Zadnjo nedeljo so se pomerila društva prostovoljnega gasilstva na Cvenu in Veržeju. Na Cvenu si je priborilo prvo mesto PGD Cven. V Veržeju pa je odnesel prvo nagrado Veržej, drugo Sa-

Priporočamo PGD, da se v čim večjem številu udeleže teh dveh proslav. Z množično udeležbo dajmo priznanje društvoma za dolgoletno človekoljubno delo in napore pri čuvanju ljudske imovine, zdravja in življenja državljanov.

Iz pisarne OGZ M. Sobota.

linci, tretjo pa pionirji Veržeja in Bunčan.

RADOMERJE

Davi je izbruhnil požar pri posestniku Filipcu v Radomerju; zagorela je kopica slame.

Menj se te ali zdi, ka sen van že prečk dugo nič ne pisa. Što pa je temj krif? Jas san gvišno ne, ven bi van rat več načrbečka, če bi le več zveda. San nemren zmiron po celen okraji no, še tan prek Mure okolik camprinkati, ka bi zveda, kaj je novega. Ze zaj moren duma jako dosta poslušati zavolo mojega potepaja no pisaja. Vi, ker tute cajtinge štejete, pište mi več, kaj se godi po naših grabah no, vesnicah pametnega, norega no veselega. te pa mo fsi fkuper

zadovolni. Moj antreg je Lotmerk, za prvin voglon. Nič se ne zgovarjajte, ka se van neče nič v vaših keblach zasvetiti — malo se tudi vi mantrajte! Nede van škodilo. Tak je napravila ovj tjeđen tan v Bučkofcih nekša ženska, kera si je štela pr belen dnevi malo posvetiti. Navlekla je celj kúp trnja, sprhnetega šibja no sühuga lista pa je fse fkuper vüžgala. Gorelo je fčista fajn no kadilo se je tudi. Te pa so požarniki s fseh krajof okolik mislili, ka se

ko je gledati na semena, ker je seme trdna osnova za dober pridelek, kakor so to izrazili naše predniki »kakrašno seme, takšna žetev«. Na drugi strani pa naj bo vzpodbuda za ustanavljanje semenskih odsekov pri KZ z namenom pridelovanja semenskega blaga.

ko iz vseh strani: iz zemlje in zraka, s krave iz vimeana in iz roke človeka, ki molze. Vzemimo, da ima en del mleka takoj po molži trj milijone klic, bo jih čez 6 ur — če bo mleko na toplem — 12 milijard, tako hitro se razmnožujejo.

Praktično je nemogoče, da bi mleko bilo brez bakterij in glivic. Toda naša naloga je, da njihovo število čimbolj zmanjšamo. To pa storimo tako, da jim vzamemo vsaj en življenjski pogoj, najlažje toploto. Samo zato se mleko pozimj ne kvari, ker se mikroorganizmi ne morejo razmnoževati.

Poleti pa, ko se temperatura dvigne preko 20°C, se mikroorganizmi neverjetno hitro množijo. Ena vrsta jih napada beljakovine, druga sladkor, tretja mast, vsaka pač tisti sestavni del mleka kateri mu je najljubša hrana. S svojim delom spremenijo mleko v razne kisline, v mlečno, očetno in masle-

Zakaj se nam v toplih dneh pokvari mleko

Sveže pomolženo in zdravo mleko nima takoj po molži nobenega slabega okusa. Toda če ga pustimo nekaj časa v poletni vročini stati, postaja vse bolj kislo, ker v njem nastaja mlečna kislina, ki mleko čez čas, še z nekatereimi drugimi kislinami, popolnoma pokvari.

Cprav nam to dela v gospodinjstvu velike preglavice, tega mnogokrat niti ne poskušamo preprečiti, ker pač ne poznamo povzročitelja, katerega je že pred 100 leti odkril velik dobitnik človeštva Louis Pasteur in razjasnil vzroke kvarjenja mleka. To so majhna in s prostim očesom nevidna živa bitja — mikroorganizmi (bakterije in glivice). So povsod, a največ jih je tam, kjer imajo najboljše življenjske pogoje: toplota, dovolj hrane in vode.

Ravno mleko vsebuje vse te pogoje in je zaradi tega odlično sredstvo, v katerem lahko rastejo in se razmnožujejo vsi mikroorganizmi. Ti pridejo v mle-

vse zgoraj opisane dobre lastnosti, skratka da jim nudi po kakovosti najboljša semena, primerna za naše naravne prilike. To delo ni lahko in zelo odgovorno, posebno še, ker ga ne podpirajo naši pridelovalci, kakor bi to bilo nujno in potrebno. Mnoge vrste semena ne moremo dobiti doma, čeprav imamo vse pogoje za pridelovanje, ampak smo prisiljeni iskati jih v drugih krajih.

Zaželeno bi bilo, da bi se posvetili naši pridelovalci v večji meri pridelovanju semenskega blaga, ker imamo pogoje za pridelovanje marsikatre vrste semena. Ker je pa vsako pridelovanje semena pod strokovno kontrolo kmetijskih strokovnjakov, je možno vršiti to kontrolo le, če je v enem kraju več gospodarstev, ki se s tem pečajo. Tukaj imajo važno vlogo semenski odseki pri kmetijskih združenjih, ki organizirajo, povežejo posamezne pridelovalce.

Naši pridelovalci sodelujejo s semensko službo samo s kritiko. Toda ta kritika se nanaša le na ceno, češ da je visoka, nikdar pa ne gledajo kakovosti. Nikoli ne pomislijo, da zahteva pridelovanje semenskega blaga mnogo znanja, posebnega dela, truda in več stroškov, kar se mora povrniti vse v višji ceni. Mnogokrat pa vidimo, da ravno ti kritiki kupujejo in prodajajo medseboj malovredna, nekontrolirana semena po isti ali še višji ceni. Marsikdo pride v semenski odsek, da se pozanima za ceno, in prodaja le seme

Murska Sobota, 18. septembra 1953

POGAJANJA O ZAHODNI POMOČI JLA KONČANA. — Prejšnjo sredo so se v Washingtonu z uspehom končala pogajanja med jugoslovansko vojaško delegacijo in predstavnikih ameriških, britanskih in francoskih oboroženih sil o nadaljnji vojaški pomoči našim državi. Potekala so v prijateljskem ozračju in v medsebojnem razumevanju.

ITALIJANSKA IZZIVANJA. Izzivanja italijanskih oboroženih sil vzdolž naše meje niso prenehala. Na področju med Trbičem in Trbičem je še vedno okrog 35.000 italijanskih vojakov. Italijanske oblasti so uvedle ob meji prepovedane pasove, na nekaterih mestih pa celo utrjujejo položaje ozir. obnavljajo nekdanje Mussolinijeve utrdbe, ki bi jih po določbah mirovne pogodbe morale že zdavnaj uničiti. Po zadnjih vesteh so italijanska letala, ki so razmeščena na stalnih in pomožnih letališčih, že petkrat prekršila naš zračni prostor.

Proti italijanskemu izzivanju ob naši meji se vrste množična zborovanja v jugoslovanski coni STO in po naših krajih, obsojili pa so jo tudi demokratični krogi v Trstu. Ljudstvo v coni »B« je posebno ogorčeno nad najnovejšim govorom predsednika italijanske vlade Pelle v nedeljo, ko je znova zahteval, naj se na ozemlju STO izvede — plebiscit. Koprski zborovalci so v protestni resoluciji izjavili, da je tamkajšnje ljudstvo svoj krvavi plebiscit izvedlo že med narodnoosvobodilno borbo in da naj na to v Rimu nikar ne pozabijo!

ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE. To sredo je v New Yorku pričelo osmo redno zasedanje Generalne skupščine OZN. Kakor kažejo izjave nekaterih delegacij, se bodo glavne razprave spet sukale okrog korejskega vprašanja. Konec meseca prične z delom posebna politična konferenca o Koreji, o kateri krožijo sedaj najrazličnejše govorice. V zahodnih diplomatskih krogih je sprožil največ zanimanja kitajski zunanji minister Ču En Lai, ki je predlagal, naj bi na konferenco poleg držav, ki so se borile na Koreji, ter Kitajske, Severne Koreje in SZ povabili še Indijo, Burmo in Indonezijo kot predstavnike »nevtralcev«. Kaže, da bo 15 držav zavrnilo te predloge. Vendar lahko pričakujemo da bodo uvodni govori na plenarnih sejah Generalne skupščine veljali politični konferenci in da bodo prišla na dan nova priporočila.

JUGOSLOVANSKO-NEMŠKA TRGOVINSKA POGODBA. — Predstavniki Zah. Nemčije in naše države so po šestmesečnih pogajanjih podpisali trgovinski sporazum. Naša država bo izvozila za 50 milijonov dolarjev kmetijskih pridelkov, rud in kovin, izdelkov lesne industrije in podobno, Nemčija pa za 30 milijonov dolarjev premoga, koksa in valjanega materiala. Razlika 20 milijonov bodo uporabili za kritje naših dolgov Nemčiji.

ALI VESTE...

...da so v Zahodni Nemčiji izdelali tako vrsto piva, ki ga lahko brez skrbi uživajo ljudje s sladkorno boleznijo ter ostalimi boleznimi, katerim sicer pivo škoduje? Imenujejo ga »dietalno pivo« in je po okusu povsem podobno navadnemu pivu, marca 1876 v Bostonu.

...da je človek uporabljal lok in puščico že v ledeni dobi? Te vrste orožja, ki ga danes še uporabljajo divja plemena v Afriki in na malajskem otočju, so torej stara že več kot 100.000

Odkrita protivladna zarota v Egiptu. Po izjavah egiptovskega ministra za informacije je vlada odkrila zaroto, ki so jo pripravljali »reakcionarni elementi«. Zarotniki so nameravali ustanoviti posebno fronto, ki bi jo ob pomoči neke tuje države vodili

General Nagib, predsednik egiptovske vlade

v tujini. Na vodilne položaje so nameravali vrniti svoje pristaje, likvidirati sedanje vodilne osebnosti in slednjič znova pripeljati bivšega kralja Faruka na prestol.

V Kairu so v torek zvečer razglasili izredno stanje. Egiptovski tanki varujejo dohode do britanskega in ameriškega veleposlaništva, da ne bi prišlo do demonstracij in neredov. Po ukrepih te vrste tudi lahko sodimo, koga sumijo, da je pomagal uporniškim elementom.

Zločin koroških šovinistov

Z dinamitom so poglani v zrak spomenik padlim partizanom na pokopališču pri št. Rupertu v bližini Velikovca

V zgodnjih jutranjih urah v četrtki je skupina neznanh zlikovcev minirala veliki spomenik padlim koroškim partizanom pri Velikovcu in ga poglala v zrak. Ta zločin predstavlja samo logično nadaljevanje izzivanja onih nacističnih in šovinističnih skupin na Slovenskem Koroškem, ki bi hotele na vsak način preprečiti tesnejše jugoslovansko-avstrijsko sodelovanje, a hkrati preplasi napredne sile v njih borbi proti nacionalizmu in šovinizmu.

Ko so l. 1947 spomenik dogradili, so ga koroški šovinistični prenapetosti stalno napadali; posebno jih je bodel v oči slovenski napis »Padlim v boju proti fašizmu«. Škofijski ordinariat je celo posređeval pri velikovškem okrajnem načelnstvu, naj ta napis izbriše. Pa tudi sicer so šovinistični elementi na vsakem koraku in ob vsaki priložnosti pokazali, da jim je pravi trn v oči.

Sedaj, ko so pričeli šovinisti v Italiji rožljati ob naših mejah z orožjem, so se na Koroškem združili nacisti, klerikalci

in nacionalisti, da bi izkoristili pravi trenutek. Prvi večji napad je veljal spomeniku, sedaj pa bodo na tem »protijugoslovanskem pohodu« verjetno poiskali še kakih »podvigov«, s katerim bodo znova dokazali, da še pomnijo »delovne metode« iz nacističnih časov.

Slovenska javnost je obsodila in še obsoja vandalsko ravnanje. Primeren protest je izročilo avstrijski vladi tudi naše poslaništvo. V njem poudarja, da pomenijo zadnji dogodki »višek protijugoslovanske kampanje« in hkrati opozarja, da lahko »delovanje teh zločincev škoduje tako Avstriji kakor Jugoslaviji«.

Avstrijska vlada je izjavila, da bo krivce najstrože kaznovala, kajti po njenem mnenju pomeni ta zločin hkrati napad na enotnost Koroške in Avstrije kot celote. Tudi avstrijski napredni krogi so to dejanje ocenili kot barbarstvo. Vendar bodo morali v borbi proti nacističnim elementom nastopiti ostreje, kajti njihov vpliv se širi, na-

cistična stranka »Zveza neodvisnih« pa je že poglala krepke organizacijske korenine. Tudi ne kaže prezreti, da se po šovinizmu odlikuje dober del pristavev »ljudske stranke«, ki tvori danes skupno s socialistično stranko vladno koalicijo. Koroški Slovenci so sicer

Onstran žičnih ovir

Nemški novinar A. J. Fischer je v časniku »Die neue Zeit« napisal daljšo reportažo o doživljajih tik ob jugoslovansko-madžarski meji. V njej so mnoge zanimivosti, ki v pravi luči osvetljujejo današnji kominformističen režim onstran žičnih ovir.

Dobra asfaltirana cesta, ki pelje iz Beograda proti madžarski meji, je bila svoj čas močnega prometna žila. Do junija leta 1948 (do objave resolucije informbiroja) je po njej prepotovalo dnevno v obeh smereh vsaj 30 vozil, danes pa srečaš na mesec morda le kakih pet

kljub novim in novim napadom doživeli te dni majhno zadoščenje. Graška »Kleine Zeitung«, ki je v vrsti svojih člankov pod naslovom »Krvava meja« obrekovala našo partizansko gibanje, je morala preklicati v lastnih stolicah »dokazno gradivo« kot lažljivo. Prav tako upajo, da bo avstrijska policija in žandarmerija izsledila krivce za zločin pri Velikovcu in da bo z njimi, pa tudi z njihovimi idejnimi spodbudniki, temejito obračunala. Tako bo potrdila svojo uradno izjavo, da smatra to dejanje kot akt naperjen proti enotnosti države.

in še to so v glavnem diplomatska vozila.

Med jugoslovansko in madžarsko obmejno zapornico je 100 m zemlje, ki ni last nikogar. Na madžarski strani se sprehaja orožnik v zeleni uniformi, s karabinko čez rame, in spominja v celoti na sovjetskega vojaka. Madžarska stran izgleda kakor izumrla. Opaziš lahko samo vojaštvo. Na jugoslovanski strani je zemlja prav do meje obdelana. Jugoslovanske Madžare, ki to zemljo obdelujejo, madžarski stražniki psujejo. Cestokrat pa se ti junaki ne poslužujejo samo govorniških napadov, temveč kažejo svojo strelsko umetnost tudi na pasovih se kravah. Toda tudi med jugoslovanskimi stražarji iščejo vojnih žrtev.

Tik ob meji je bila svoj čas madžarska vasica Röske. Danes je tam kažejo samo še razvaline hiš in hlevov. Madžarska vlada je ukazala obmejno prebivalstvo evakuirati in poslopja zrušiti tako, da se vanje ne more nihče več naseliti. Tako je že zgodilo povsod ob 600 km dolgi madžarsko-jugoslovanski meji. Sto do dvesto metrov za madžarsko žično pregrado je zemlja povsem neobdelana; šele v večji razdalji jo obdelujejo ljudje, ki so na prisilnem delu. Neobdelani pas predstavlja pravcato minsko roljo. Begunci, ki skušajo pribežati v Jugoslavijo, se jih skušajo izogniti tako, da potujejo čez ne drske ali slamo da bi zmanjšali nevarnost pred eksplozijo...

Ani k loto

Nasvet

Slavnega grškega modrijana Diogena so vprašali za svet, kdaj naj človek je.

»Če si bogat, kadar hočeš; če si pa siromak, kadar lahko,« je odvrnil Diogen.

TAKOLE BI NAREDIL

Neki mladenič je v družbi vprašal Bernarda Shawa:

»Kaj bi storil, če bi bil gospodar sveta?«

»Najprej bi ukazal, naj povešijo vse tiste, ki nadlegujejo druge z neumnimi vprašanji!«

ZDRAVNIŠKI NASVET

Znani dunajski zdravnik Hofner ponudi ni rad obiskoval bolnikov. Ko se je neke noči pravkar vrnil s takega obiska, so ga znova poklicali.

»Kaj je speli?« je jezno vprašal.

»Hitro, hitro, doktor, moj sin je pogoltnil miško!« je zavpil neki glas z ulice.

»Pravi Recite mu, naj pogoltne še mačka, mene pa pustite pri miru!«

SEM TER TJA PO SVETU

Junaki, o katerih le malo slišimo

Ko so se po svetu razširile vesti, da je britanska ekspedicija prispela na najvišji vrh sveta Mount Everest (Como Lungma), je bilo med njimi tudi ime serpa Tensing Norkeja, domačina s Himalaje, najvišje gorske planote na svetu.

Serpa pomeni v jeziku domačinov »človeka z vzhoda«. Plemen Serpa, katerega član je danes ukvarjajo največ s planinarstvom kot vodilni ali spremljevalci najrazličnejših ekspedicij, se je svoj čas preselilo iz vzhodnega Tibeta v Nepal in se nastanilo na področju Kumba, kakih 20 milj južno od Mount Everesta. Njih glavno naselje Nambe leži v višini 2500 m. Njih hiše so navadno dvonadstropne, čiste in lepo pobarvane.

Vendar serpe za vsakdanje življenje ne zaslužijo kdo ve kaj. Kot nosači prenašajo bremena do 30 kg in le redkeje celo do 50 kg. Umejo urno postaviti šotore, pripravljati jedi ter tudi opravljati druga dela v planinskih taboriščih. Dnevno zaslu-

žijo pol dolarja (t. j. okrog 150 dinarjev).

Člani ekspedicij se prav lepo izražajo o njih. So pošteni, čisti in požrtvovalni — lastnosti, ki so planincem tako potrebne. Govorijo svoj poseben jezik, znajo pa tudi tibetansko. Nosijo lepo okrašene čevlje, težke volnene plašče, navadno rjave barve, široke brisače okrog pasu ter pokrivajo zaprt rumene barve, obšite s krznom, ki ščitijo oči in ušesa pred mrazom.

Nepalski serpe so spremljali več sto najrazličnejših ekspe-

KADILCI!
LEPA TOLAŽBA ZA VAS.

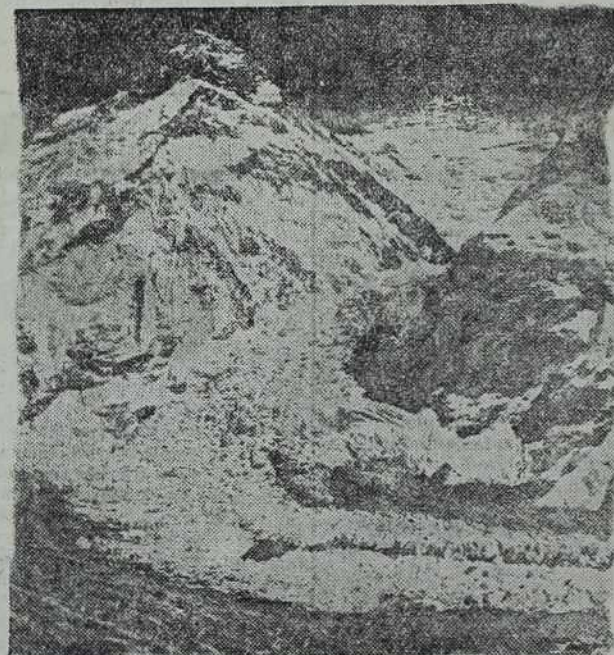
Neki britanski zdravnik je po tisku takole potolažil vnete kadilce: »Znano je, da se večina kadilcev, ki se jim je posrečilo odvaditi se kajenja, prepusti drugim napakam; v organizem sprejemajo več hrane, kakor jim je potrebno. Tako lahko postanejo žrtve sladkorne bolezni, kroničnega bronhialnega katara, žilnih sprememb in drugih bolezni.«

Kadilci — torej le brez skrbi napreji!

25.395 m visoko

Ameriški letalski podpolkovnik Marion Carl je 21. avgusta z raketnim letalom tipa »Douglas Skyrocket« dosegel rekordno višino 25.395 m. Vendar je ne priznava kot novi svetovni rekord, ker jo je dosegel pri preizkušnji neke nove letalske obleke.

Zanimivo je, da je podpolkovnikovo letalo pripeljal do višine 10.000 m težji bombnik. Bilo je obešeno pod njim in se je pri tej višini ločilo od njega.

Mount Everest, najvišji vrh sveta

Giblivi hotel

Na avstrijski planini Burgberg v bližini harzburških toplic bodo na najlepšem mestu zgradili hotel, ki se bo pomikal v krogu. Prizemlje bodo krepko vgradili v zemljo, nadstropja pa se bodo premikala okrog vodoravne srednje osi. Hitrost obrata bo znašala dva cm v sekundi, da bo mogoče brez težav

priti iz gibljivega dela v negibljivi.

Hiša bo okrogla in bo od daleč podobna opazovalnemu stolpu. Kaže, da si bodo nekateri gostje na ta način lahko zagotovili po volji več sončnih, oziroma senčnih uric — v svojih sobicah.

Janez Švanjcer:

(50)

STRELI NA MEJI

Cmagerju se je slabo godilo. Dokler je bil viničar, je imel vsaj svoj dom. Pogovarjal se je z ženo; tako prijetno je bilo poslušati otroke. Dasi se je zmučen vračal z dela, je vendar v koči ob družini pozabljal na vse trpljenje pri gospodarju. Resda je živel iz rok v usta, toda obupaval ni. Prebijal se je, kakor je pač naneslo. Na dnu srca je vedno upal, da bo doživel nekoč lepše dni. Otroci bodo dorasli, mu pomagali, potem se bo včasih lahko oddahnil. Družina ne bo odvisna od njega. Vsi bodo prišli za delo. Skupno bodo obdelovali tisto krpico zemlje pod kočo in laže jim bo.

V bajke o Hitlerju ni verjel več. Preveč slabo so ravnali z njim v zaporu, da bi mogel verjeti govoricam o lepšem življenju. »To so torej njihove obljube,« si je rekel in se je vedno namrdnil, kadar je slišal pogovore o Hitlerju.

Odkar je bil pri Mačku za hlapca, je shujšal v obraz in telo. Prej je imel dom, svojo posteljo, zdaj je ležal v hlevu. Duh po hlevu se je vsedel na vsako stvar. Nič ni pomagalo, da je menjaval slamo, na kateri je ležal. Zrak je enako vonjal, naj je še tlikokrat odpiral majhna vrata, skozi katera je izmetaval gnoj.

Najbolj so se mu smilili otroci. Če bi bil sam na svetu, ga ne bi tako skrbelo. Toliko bi že zaslužil, da ne bi umrl od gladi. Preobrnili je že toliko zemlje, koža na rokah je bila trda kot na podplatih. Najhujeje napore je za voljo premagoval. Ranjena koža se je vedno zacelila. Niti k zdravniku ni zahajal. Ni posnema mestnih ljudi, ki zdravnika nadlegujejo za vsako malenkost. Odporen je bil; bolezen se ga ni prišla. Navezanositi na svoje otroke pa se je ni mogel odpovedati.

Kako je Pavlek slabo izgledal! Še tisto malo zdrave barve, ki je imel takrat, ko so živeli pod eno streho, je zgubil. Rojs ga je tepel s kolom. Ni se mu smilil otrok. In Liziko priganjajo

pri Grašču, da jim mora čistiti hleve. Nikdar je ne vprašajo, če ji delo ne bo pretežko. Zjutraj jo zbudijo že na vse zgodaj, da mora pometati hišo. Tudi Katice pošljajo sem in tja. Majerji in njegova žena raznašata novice po vasi, Katice, ki je še otrok, pa mora vlačiti iz gozda veje, pasti kravo in svinje blizu pokopališča, da jo je včasih tudi pri belem dnevu strah.

Kolikokrat je delal, da mu je pot curkoma lil s čela in se v mislih pogovarjal s svojimi otroki. Včasih se je ustavljal na pokopališču na grobu svoje žene. Gledal je v svežo prst, se prestrašen obračal, če je zašustelo v grmovju in marsikdaj ni vedel, kaj bi se povedal umrli ženi. Na pokopališče je zahajal navadno po večerih; dolgčas mu je bilo. Nikogar ni imel, s katerim bi se lahko pogovoril. Viničarji v njegovih letih so bili poročeni; govoril je z njimi, kadar so se srečali pred cerkvijo, ali če je peljal z vozom na njivo ali v mesto. Ni še bil tako v letih, da ga ne bi moglo zmešati žensko krilo. Toda zemlja na ženinem grobu je bila še preveč sveža, da bi mislil na takšne stvari. Nekaj časa je celo zapuščal delavce, če so začeli govoriti o ženskah. Vest mu ni dopuščala, da bi se pregrešil. Nikdar v življenju se ni spozabil, da bi mu mogla žena očitati, češ z drugimi si se vlačil pred menoj. Tudi za tihotapstvo se ni več ogrel, čeprav so ga nagovarjali Vinko, kočar Miha in hlapec Pepe. Ni se zmenil za njihove obljube.

»Ti, Cmager, zaslužiš nočes več,« ga je nagovoril Vinko. »Denarja gotovo nimaš dosti. Če ne za drugo, že za pljačo bi ti prišlo prav.«

Cmager je peljal gnojnico na njivo. Pogledal je Vinka in samo zamahnil z bičem po volih.

»Misliš, da sem še vedno tako nor? Poišči si drugega.«

Vinko je od presenečenja namršil obrvi. Nasmejal se je, a njegov smeh je bil bolj podoben vzdihljaju.

»Si padel na glavo? Te je prijel? Saj tega ne misliš zares?«

»Dosti bolj resno mislim, kakor si ti mislil tistikrat, ko so me zaprli. Če bi bil ti za kaj, bi mi vsaj malo pomagal. Kaj si ti napravil zame? Eno figo! Niti s prstom nisi mignil, ko

sem jaz sedel v arestu. Tudi nobene prijazne besede mi nisi dal, ko sem prišel domov.«

Vinko je še bolj zijal od začudenja. Nekdanji viničar in njegov tihotapski pajdaš, ki je znal samo molčati in ubogati, je zdaj prišel z besedo na dan. »Tisto, kar sem ti dal nekoč, ni bilo nič? Takšni ste viničarji. Ne samo prste, ampak tudi roko bi radi imeli!«

»Dovolj me je izučilo. Presedel sem v arestu svoje kaj bi še zdaj rad od mene? Poišči si drugega, sem ti rekel. Toliko si bom že pridelal, da me ne bo vzel vrag.«

Vinko je spoznal, da tako ne bo mogel priti do konca. Povrh tega se je še zbal, da ga Cmager ne bi naznanil orožnikom. Blizu njih je, lahko stopi k njim in jim pove vse o resnici. Njega, Vinka sicer ne bi zaprl, veljalo bi ga pa težke tisočake, ki bi jim jih moral odšteti, da bi ga pustili zunaj.

»Danes si z levo nogo vstal, da si tako slabe volje. Če boš kdaj hodil mimo nas, se oglasi. Se imam v kleti nekaj pletenk dobrega.« Vinko je bil prepričan, da bo s tem spravil Cmagerja v dobro voljo. Nekoč je bilo tako. Cmager in njemu podobni so se za kupico vina na pretepu v gostilni ali na vinotoču potegnili za svojega gospodarja. Zdaj si je Cmager samo popravil kloboč, zaklical voloma: »Stijaj! in odšel za vozom.

Glad, mraz, uši, zapostavljanje in vse, kar je doživel v zaporu, je Cmagerja popolnoma iztreznilo. Tam je imel časa več kot dovolj, da je vse dobobra premislil. Sklenil je, da ne bo tihotapil nikdar več.

Tudi kočarja Miho, ki ga je srečal pri javni tehtnici pred občno, je zavrnil.

»Ču! Cmager, kdaj bova spet gnala živino čez mejo?« je vprašal Miha.

»Ti jo je ženi, jaz je ne bom več,« mu je odgovoril.

»A?! Tega ti ne bom verjel. Brez denarja ti nisi bil nikdar zadovoljen.«

»V arestu je pre malo svetlobe. Tudi denarja tam ni,« je zabrusil Cmager, si naložil vrečo na ramena in pustil omrnega Miho.

Od takrat ga tihotapci niso več nadlegovali.